

Högst 6 uppgifter får besvaras. Uppgifterna bedöms efter skalan 0–6 poäng, förutom jokeruppgifterna som är mer krävande än de andra uppgifterna och som är markerade med ett +. De bedöms efter skalan 0–9 poäng. I uppgifter med flera moment, till exempel a-, b- och c-moment, kan maximiantalet poäng för enskilda undermoment meddelas för sig.

1. Vad gör en människas liv lyckligt?

Bilder: Tykografi

2. I allmänhet tas det för givet att människor är rädda för döden. Det finns dock också situationer där människor själva vill dö. Beskriv sådana situationer och diskutera möjliga förklaringar till dem.
3. Det har sagts: *"Rätt eller fel, det gäller mitt fosterland."* Kan en sådan fosterländskhet motiveras?
4. Konsumtion är något som definierar nutidsmänniskans sociala identitet.
 - a) Ge exempel på detta fenomen.
 - b) Vad finns det för annat som definierar en människas identitet?
 - c) Kan en människa bestämma över sin egen sociala identitet?

5. I Nya testamentet står följande: *”En av dem som var med Jesus lyfte handen och drog sitt svärd, och han slog till mot översteprästens tjänare och högg av honom örat. Då sade Jesus till honom: Stick tillbaka ditt svärd. Alla som griper till svärd skall dödas med svärd.”* (Matt. 26:51–52)

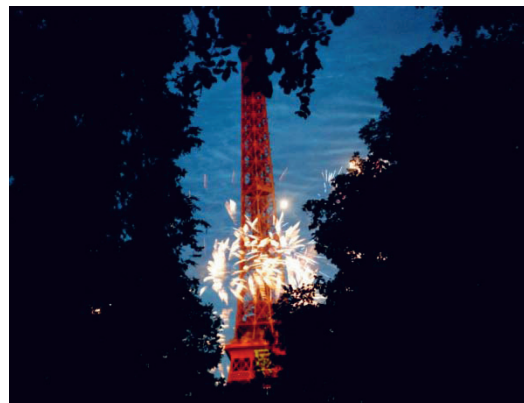
Trots denna varning har det ständigt pågått krig.

- Hur har krigen motiverats?
- Diskutera krigens berättigande.

6. Marianne Rislakki, som bott åtta år i Sydafrika, skrev i tidskriften Suomen Kuvalehti år 1986: *”På platser där det kan uppstå köer, till exempel på ämbetsverk, på biljettförsäljningsställen, på posten och i spritbutiker, ser man skyltar där det står: ’Bara för vita’. Det beror inte på motvilja mot mörk hudfärg i sig, utan det är till stor del en hygienisk fråga som hänger samman med vissa ordningsregler.”* (Svensk översättning: SEN)

Hur påverkar fördomar människors föreställningar och handlingar?

7. I ett aktualitetsprogram på teve 2.8.2011 uppmanade statsminister Jyrki Katainen människor att hålla isär mänskliga rättigheter och politik. Hur kan detta påstående tolkas och kan det anses motiverat?
8. Kommer den vetenskaplig-tekniska världsbilden att behålla sin centrala ställning i framtiden?

Bilder: Tykografi

+9. Välj två historiskt viktiga religioner. Redogör för deras läror och jämför dem med varandra.

Bilder: Tykografi

+10. Känslor betraktas ofta som irrationella och oberäknliga. De kan emellertid också vara motiverade och lämpliga i en viss situation.

- a) Ge berättande exempel på rationella och irrationella känslor.
- b) Vad kan avses med att förädla känslor?
- c) Hur skulle en sådan värld se ut där människorna inte hade några känslor?